

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB FALATASI

INV. N

O'ZBEKİSTON OVZOZI

İJTİMOIY-SİYOSIY GAZETA

• 2010-yil

• 9-fevral

• Seshanba

• 17 (30.137)

• www.uzbekistonovozi.uz

• 1918-yil 21-iyundan chiqsa boshlagan

SHU AZIZ

VATAN -

BARCHAMIZNIKI!

...Қонунчилик палатасидаги тури сиёсий фракциялар ўртасидаги рақобат қанчалик кескин ва кучли бўлса, жамиятимизнинг муайян сиёсий кучлари ва ижтимоий қатламлари манфаатларини ўзида ифода этадиган ҳар қайси партияниң фоялари, дастурйи вазифалари ҳаётга муваффақиятли татбиқ этилишининг кафолати ҳам шунчалик мустаҳкам бўлади».

Сўз — ЎзХДП фракцияси аъзоларига

Устувор мақсадлар дастури

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшина мажлисидан кейинги ўйлар

ЧУКУР ТАХЛИЛ

Ушбу мўтабар анхумандада иштирок этар эканман, Президентимизнинг маъруzasини тинглаш жараённада ундаги чукур тахлил менинг хайратга солди, ўйга тоддирди.

Юртшомис бўлиб ўтган сайлов якунлари ҳақида фикр юритар экан, сайловлар ўз навбатида жамиятимизнинг ўтган давр мобайнида демократик ўзгаришлар, ҳар қайси фуқаронинг ташлаш эркинлигини тавминлаша кучли фуқароларни чукурлаштириш ўйлидан изчил илгарилаб бораёттанимизни кенг кўллаб-куватлаётташни намойиш этди.

Мамлакатимиз раҳбари Қонунчилик палатаси ва Сенатининг янги таркибининг бўлғуси вазифаларига тўхталашиб олдин. Олий Мажлисининг ўз ваколатларини туттаган ҳар иккни палатаси аъзолари фоилиятига холос баха бераби, улар иштироқида 250 дан

кўйидаги мулоҳазаларда алоҳида таъкидлади:

«Бўлиб ўтган сайловлар аҳолимизнинг юксак ижтимоий-сиёсий маданиятини, унинг сиёсий ва фуқаролик онга даражаси тобора ўсиб бораётганини, сайловчилар мамлакатин ислоҳ этиши ва модернизацияни қилиш жараёнларини чукурлаштириш ўйлидан изчил илгарилаб бораёттанимизни кенг кўллаб-куватлаётташни намойиш этди».

Мамлакатимиз раҳбари Қонунчилик палатаси ва Сенатининг янги таркибининг бўлғуси вазифаларига тўхталашиб олдин. Олий Мажлисининг ўз ваколатларини туттаган ҳар иккни палатаси аъзолари фоилиятига холос баха бераби, улар иштироқида 250 дан

зидёл қонун қабул қилингани ҳақида қўйидаги мулоҳазани билдири:

«Бугун шу борада амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилилар эканмиз, айтиш мумкини, парламентнинг професионални сифатида доимий фаолият олиб борадиган, қонунларни ишлаб чиқадиган ва қабул қиласидаги қўйи палатаси ва худудий вакилилк органни сифатида минтақаларни манфатларини тўлиқ, акс эттирадиган юкори палата бўлмиш Сенатни шакллантириш бўйича асосий вазифалар, умуман олганда, муваффақиятни ҳам қилинди».

Президентимизнинг чукур тахлиliga асосланган мулоҳазалардан келиб чиқиб, шу нарасага амин бўлдимики, мамлакатимиз-

да конун ҳужжатларининг бутун бир маҳмуси қабул қилинишинг самараси сифатида ҳалқимиз ҳақ-хуқуқи химояси мустаҳкамланниб, турмуш фараонлиги узлукни ошиб борди. Айниска, 2009-2012 йилларга мўлжалланган, жаҳон молиявий-иктисодий инқизозининг салбий оқибатларини имкон кадар камайтиришга қартилган. Инкизозга қарши чоралар дастурни самарали амалга оширишни ҳуқуқий тавминлаш, дунёдаги саноқли давлатларига қаторида Ўзбекистонда иктисолдитнинг барқарор ўшиш суръатларини сақлаб қолиш ва аҳолининг реал даромадларини ошириш имконини берди.

2-бет >>

✓ ...«Баркамол авлод йили»
Давлат дастурида белгиланган комплекс чора-тадбирларни бажариш учун 2010 йилда барча молиялаш манбалари ҳисобидан 8 триллион сўм атрофидаги маблағ ажратиш мўлжалланган.

«Сиёсий қарашларим партия Дастурига ҳамоҳанг»

Мен нега ЎзХДПни танладим?

Хўжайли туманида ижтимоий-иктисодий тараққиёт, аҳоли фаронлигини юксалтириш, ободонлаштириш ишларida бутун кўплаб ютуқларга эришилмоқда. Бу борада партия аъзолари, электоратининг ҳам муносаби ҳиссаси бор. Воҳада партия сафи ёштар ҳисобига кундан-кунга кентаймоқда. Чунки, ХДПга аҳолининг ишончи тобора ортиб бормоқда.

— 33 та бошлангич ташкилотга 1555 нафар партия аъзоси бирлашган, — дейди Хўжайли туман партия кенгаси раиси Кувват Курбонбоев. — Шулардан 822 нафарини хотин-қизлар ташкил этади. — Январь ойининг биринчи ярмида партия аъзолари сони 10 нафарга ортди.

2-бет >>

Ўз мухбирларимиз хабар қилади

Жиззах гиламлари

Жиззах вилоятида фаолият кўрсатадиган кўшма корхоналар сони яна биттага кўйайди. «Euroasia Carref» Ўзбекистон — Туркия гилам фабрикасида айни пайтда 76 нафар ишхизматчи меҳнат қўлини.

Гилам ишлаб чиқаришда асосий хом ашё ҳисобланган полипропилен, синтетик ва жун иплар Туркияning «Alikoz Iplik» фирмаси томонидан етказиб берилалпти.

Жиззахда ишлаб чиқариладиган гиламларнинг бир қисми мамлакатимиздаги эллидан зиёд тадбиркорлик субъектларига шартнома асоси-

да берилмоқда, колгандлари эса савдо дўёнларига чиқарилмоқда.

— Корхонамиз замонавий хориж технологиялари асосида ишлайди, — дейди гилам тўкиш ҳечи ишчиси Лобар Тўракулова. — Биз тўкиётгандан сифатли, ранго-ранг, ёрқин, бежиригим гиламларга талаб кун саёни ошиб бораёттири. Ишимиз ўзимизга ёқади. Қанча кўл сифатли маҳсулот ишлаб чиқарсан, оладиган даромадларимиз ҳам шунга яраша ошади.

Йил охиригача кўшма корхона тамагаси билан 600 минг квадрат метр ҳажмда гилам маҳсулотлари тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Иброҳим ЖОНУЗОКОВ

660 та янги уй қурилади

Сурхондарё вилоятида уй-жой курилишига катта эътибор берилмоқда. Айни кунларда Термиз туманинаги «Лимонзор», Жарқўргон туманинаги «Оқ тепа» ҳамда Шерободдаги «Сеплон» қишлоқларида бўнёд этилаётган 60 та турар-жой бўлиши қурилиши ишлари авжида.

Амалдаги йилда эса намунавий лойиҳалар асосида вилоятнинг 14 та туманида яна 660 та ана шундай ўйлар куриш кўзда тутилган. Уларда электр энергияси, табиий газ, тоза ичимлик суви ва бошقا шароитлар тартилиши мутахассислар эътиборида. Замон талабларига мос бўнёд кўрким ишшотлар қишлоқларимиз кўригига кўшади, аҳоли турмушини фаровон этади.

Абдулмалик ХАЙДАРОВ

Бугун Алишер Навоий таваллуд топган кун

Миллий адабиётимизнинг тенгсиз намояндаси

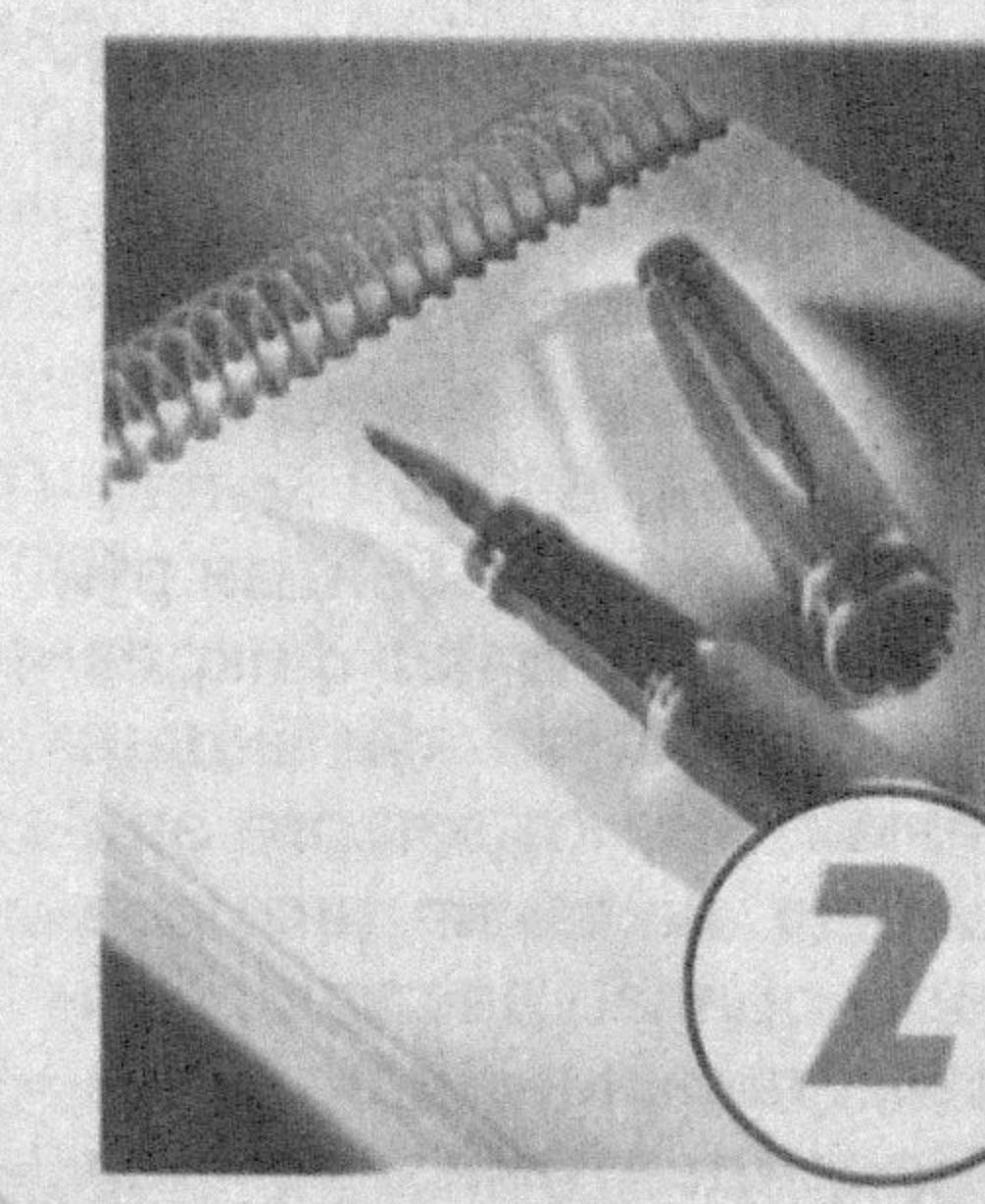
Миллат даҳолари, одатда, офтобга қиёс қилинади. Зоро, қўёш барчага бирдек нур таратиб, зиё багишиларидек, улар ҳам дунёни бемисл илмий-ижодий фаолияти билан доимо нурафшон этади. Ўлмас сўз санъаткори, нафасат үзбек, балқа жаҳон мумтоз адабиётининг етук намояндаси Алишер Навоий бобомизнинг қолдирган бебаҳо маънавий меросини қанчалик ўрганмайлик, тадқиқ этиб мағзини чақмайлик, ушбу ноёб ҳазинадан ҳар қанча баҳраманд бўлмайлик, эзгуликка, маърифатга ташна кўнглимиз уни яна ва яна қўмсайверади.

Кече Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг асосий кутубхонасида буюк мутафаккирнинг адабий ва илмий меросини ўрганишга багишиланган аънъавий илмий анжуманинг 54-йигилиши ўтказилди. ЎзРФА Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институти ҳамда ёзувчilar уюшмаси ҳамкорлигига ташкил этилган ушбу бадий кечада юртимизнинг таникли навоийшунос олимлари, шоир ва ёзувчilar, ёш тадқиқотчilar, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлишиди.

4-бет >>

Бош мұхаррирлар үкүви

2

Қорнинг қалинлиги 2 метрдан ошди

3

Буюк шоирнинг Самарқанддаги қадамжолари

4

Ижтимоий ҳимоя

Бугун вилоятда 20 га якн у ёки бу саноат корхонаси бўлса, ана шуларнинг ҳаммаси аҳоли бандларни таъминлаш, ўй бекаларига касаначиликни таклиф этиши, якка тартибдаги пурдат ва ижара шартномаси асосида туркум маҳсулотлар ишлаб чиқариши ўзлашибир олган.

Масалан, Биргина Навой «АЗОТ» очик акциядорлик жамиятининг ўзида янги очилган цехлар, қўшимча бўлимлар эвазига кейинги иккни йилда минглаб янги иш ўринлари яратилиган бўлса, «Кизилкўмцемент» хиссадорлик жамиятида бултур 500 га якн турдош иш ўринлари барпо этилди. «Электротехник» корхонасида ҳам йодланган озу тузи ишлаб чиқариши билан боғлиқ ҳолда кўплаб янги иш ўринлари ташкил топди. Карманадаги пиллани қайта ишлаш ва калавалаш корхонасида шартнома асосида ўйда ишлаб чиқарувчilar сафи кескин ортида. Шунингдек, машинасозлик заводидаги электрод ишлаб чиқариши цехи, иссиқлик электр стансияси қошидаги иккни гектарлик иссиқхона курилишида кўпдан-кўп янги иш ўринлари очилганини кўрамиз. Навой чорвачиликка ҳам их-

тиослашган вилоят. Яхши биламиз, сарҳадсиз Кизилкўм ичкарисидаги Томди, Учкудуқ, Конимех туманинг Абай Кунанбаев номли, «Саребел», «Хордара», «Қароқота» ширкат хўжаликларида ҳам қўйчивонлар учун киши киймилар тайёрлаш, маҳаллий қўй жунидан зарур маҳсулотлар ишлаб чиқариш яхши йўлга кўйилган.

— Вазирлар Маҳкамаси мажлисида ҳоли туманинг касаначиликни муттасил рivojlanтириш, иложи борича ҳар бир чўпон оиласида у ёки бу ихтиносликка эга бўлган шартномачи-касаначи бўлишини таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда. Бу ўринда, айниқса, Учкудуқ ва Томди туманларидаги саёз-харакатлар диккатта сазовордир. Хозирги вақтда Учкудуқ тумани ширкат хўжаликлари ва корхоналарда шартномага эга 500 нафар касаначи фаoliyat кўrsatmoqda. Томди булоқда улар сони 700 нафардан ошиб кетди. Биргина Жабай Балимов номли ёки «Томди», «Оёққудук» ширкат хўжаликларида ташкил этилган кўпил оиласиб касаначиларнинг ўзи хозиррга чўпончўликларга 5' миллион сўмликдан зиёд қишик кийим-моторларни яхши

туманинг қишик ишлари

— Музаффар ШАРОПОВ,

режа асосида олиб борилаяпти. Жорий йилда жами касаначиларимиз сонини 160 нафарга etkazmoqchimiz. Чунки ҳалқaro аэропортга, Эркин иктисodий индустриял зонага жуда яқин бўлганимиз боис, бу ердаги ишчилардан ҳам у ёки бу маҳсулотимизга талаблар тушшапти.

АгроФирманин Раҳмат Юлдузов, Дилбар Юлдузова, Замира Раҳмонова, Сабоҳат Олимова каби ўнлаб касаначилари ўтган киска давр мобайнида қарийб 12 миллион сўмлик иш бахарbi kўyishdi. Demak, соҳани янада rivojlantirish учун хотин-қизларни ишга kўproq жалб этиши kerak. Korxona raҳbariyati bu йill, aйниқса, xудуд ёshlarini kasanachilička kўprok halb etish ustiда izlanayapti. Ular soni қancha kўbulsaga, maҳsulot turi ҳam shu қadar ortadi.

Худуд ахолисининг бандлик кўrsatkichlari қancha қoқori bўlسا, ojalalar shuncha farovon xæt kechiradi. Odamlarning er tanги kunga išonchi oshadi.

Музаффар ШАРОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Кинғир иш

Давлат ҳисобидан «ҳотамтойлик»

Қўли очик, бирорга беғараз ёрдам килувчиликни ҳалқимиз саҳий дейди. Ҳақиқатан, саховатли инсонларни ҳар қанча мақтаса арзиди.

Бекобод туман ижтимоий таъминот бўлимида ишловчи Акмал Исломов, Шерзод Раҳматов ва Бахтиёр Олимов агар ўз ҳисобидан пенсionerларга гул берганди, уларни ҳам саховатли инсонлар қаторига кўша бўлар эди. Лекин улар давлат ҳаммёни ҳисобидан «ҳотамтойлик» килишган.

Бекобод туман ижтимоий таъминот бўлими пенсия тайинлаш бўйича мутахassisasi Акмал Исломов пенсия ва ижтимоий нафақа ишларини рас-

лизом бўлса-да, ўз вазифасига лоқайди қараган. Бунинг оқибатида Бекобод тумани сабиқ «Далварзин» ширкат хўжалигида туғилган Муҳаббат Сулаймоновага нотуғри пенсия тайинлаган. Бундан ташкири, Акмал Исломовнинг совук-конлиги

мийлаштириш, тақдим этилган хўжатларнинг тўғри ва асослигини текшириш зарур эди. Аммо у мансабга совуқонлик билан қараб, пенсия ва нафақа тайинлаш комиссиясининг қарорига таъминлаш асосида ишловчиликни текширган. У маъълумотларни давлат архiviga va taşkilotlarni súrovnomaga yuborib ёки жойига чиқib tekshiриши

гани йўқ-ку», деб ўйланган Акмал Исломов конун олдида жавоб берди. Худди шунингдек, унинг ҳаммаси Шерзод Раҳмонов «саховати» туфайли давлат манба-таддиятiga қўyilgan. Атларига 1.249.021 сўм зарар етган. Унинг хатти-харакатла-ти-харакатлari ҳам конун ўзида олди.

Пенсия жамғармаси маблагларининг ортиқча сарфланишига йўл кўйганлардан яна бири Бахтиёр Олимовдир. Масъул мутахassisining лоқайдигi va ўz vaziqasiga

масъулиятсизларча муно-сабати натижасида давлат бюджетидан қарийб бир миллион уч юз минг с ўм ортича сарфланган.

Бурчаг садоқат улуг нарса. Ўнга нисбатан совук-кон муносабат-да бўлиш асло мумкин эмас. Айниқса, давлат хизинasi билан боғлиқ ишларда янада масъулиятли бўлиш талаб килинади. Акс холда конун олдида жавоб беришga тўqridi.

Роғиён ШОДИЕВ,

«Ўзбекистон овози» мухбири.

МУЛКЧИЛИК ШАКЛИДАН ҚАТЫН НАЗАР, БАРЧА ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ВА КОРХОНАЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҶАТАГИ

2-сонли Курилаётган корхоналар бирлашган дирекцияси

куйидаги ишоотларга пуратчи ташкilotларни танлаш бўйича

ТАНЛОВ САВДОЛАРИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

Буюртмачи: 2-сонли Курилаётган корхоналар бирлашган дирекцияси (Андижон шахри, Н.Охунжонов кўчаси, 35-йй. Тел: 224-47-24, 224-54-82).

1. Булокбоши туманинаги Жўра-Полон насос станцияси курилиши.

Объектнинг бошланғич нархи (ККС билан) — 1 996 843 000 сўм.

Шундан 2010 йилга ажратилган маълаф — 488 000 000 сўм.

Ишларни тугаллаш муддати — 11 ой.

2. Андижон туманинаги О.Юнусов каналини реконструкцияни кишиш.

Объектнинг бошланғич нархи (ККС билан) — 1 196 314 000 сўм.

Шундан 2010 йилга ажратилган маълаф — 427 629 000 сўм.

Ишларни тугаллаш муддати — 12 ой.

Курилиш ишларини молиялаштириш: Буюртмачига ажратилган давлат бюджети маблагъ хисобидан амалга оширилади.

Танлов савдоларида қатнашиш учун талабгорлар кўйидаги шартларга жавоб беришлини керак:

20 фоизи миқдоридаги айланма маблагнинг ёки кўrsatib утилган маблагнинг беришига банк кафолатномасига, ишлар (хизматларни) бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурсларига ва мутахassisining маълафига, етариғ касбий ва техникавий малакага, молиявий имкониятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик мумомалга ҳуқуқий лаёбат ва ваколатларга эга, таҳрибали, ишончили бўлишлари шарт.

Савдода қатнашиш ва танлов хўжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкilotчиси — Андижон вилояти курилиши танлов савдолари ва наҳарларни шакллантириш худдий консалтинг марказига кўйидаги манзил бўйича мурожаат этиш мумкин:

Андижон ш. Б.Ҳакимов кўчаси, 14-а уй, тел/факс 224-72-79.

Бир тўплам танлов хўжатларининг нархи — 70 000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкilotчиси томонидан юкоридаги манзилда кабул килинади.

Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкilotчисига тақдим этишни охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соатигача.

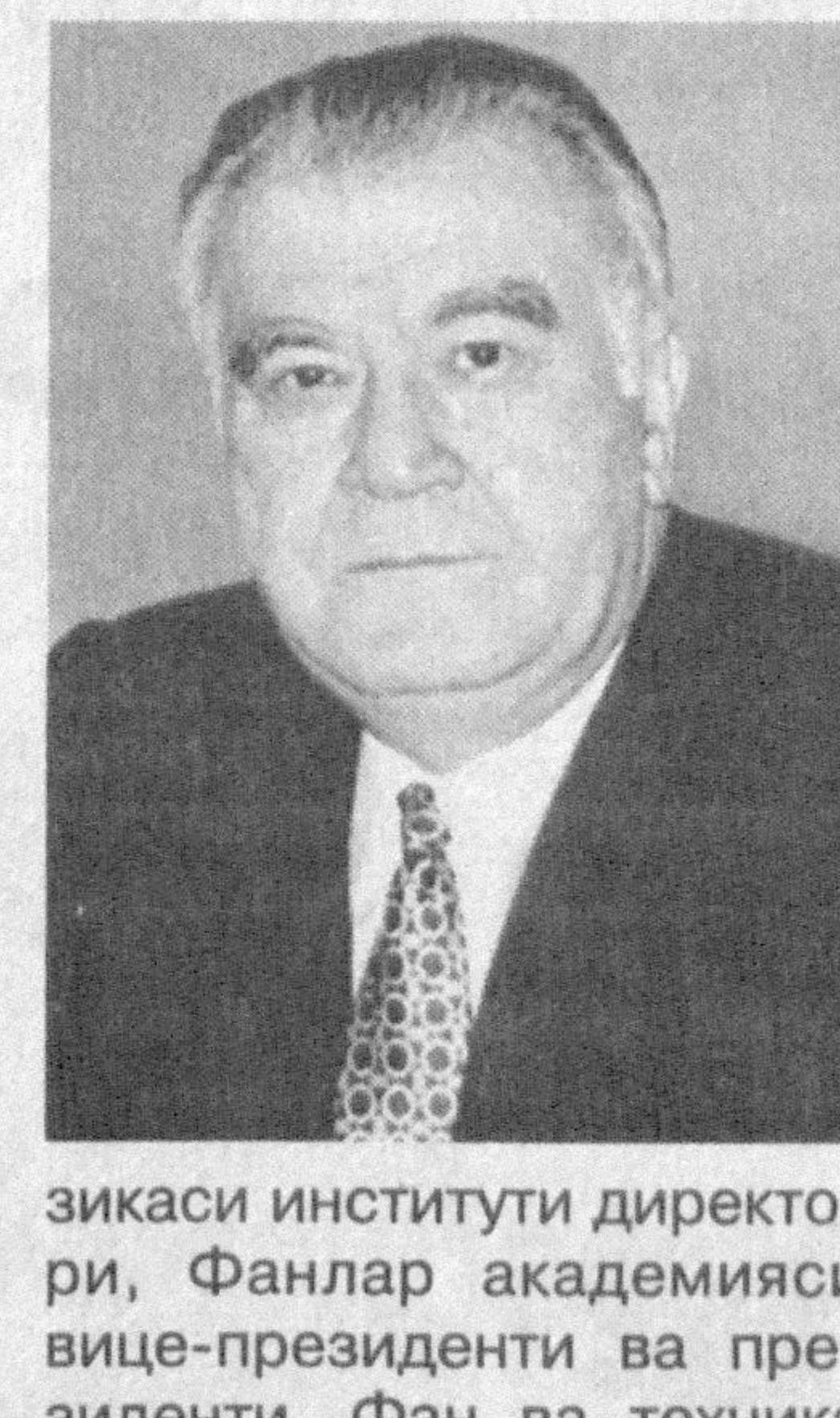
Танлов савдолари матбуотда эълон чоп этилгандан бошlab 30 кундан сўнг юкоридаги кўrsatilgan манзилда ўtkaziladi.

Умар Раҳмонкулов (ЎзА) олган сурат

Академик

Пўлат ҲАБИБУЛЛАЕВ

Ўзбекистон илм-фани оғир жудолика учради.

Атокли физик олим, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги Пўлат Қирғизбови Ҳабибуллаев шу йил 7 февраль куни 74 ёшида вафот этиди.

П.Ҳабибуллаев 1936 йилда Андижон вилоятининг Асак туманида туғилди. 1960 йилда Урта Осиё давлат университети (хозирги Ўзбекистон Миллий университети)ни туғатди, 1964 йилда номзодлик, 1972 йилда докторлик диссертацияни ҳимоя қўйди. У 1973 йилда профессор унвонига сазовор бўлди, 1984 йилда esa ўзбекистон Фанлар маркази директори ҳамда Фанлар академиясининг яхши жойиши ўзлашибир килинди.

1963 йили Тошкент давлат педагогика институти (хозирги Тошкент давлат педагогика университети)-да катта ўтибви сифатида ишшапаган П.Ҳабибуллаев қарийб 50 йил давомидаги ишларидаги хизматларини оғирлаб көйдига сабаби оғирлаб көйдига келиб олди. Унинг касаначиларида таъкидидан ҳам бўлганимиз бўис, бу ердаги ишчилардан ҳам у ёки бу маҳсулотимизга талаблар тушшапти.

Акрофирманин Раҳмат Юлдузов, Дилбар Юлдузова, Замира Раҳмонова, Сабоҳат Олимова каби ўнлаб касаначилари ўтган киска давр мобайнида қарийб 12 миллион сўмлик иш бахарbi kўyishdi. Demak, соҳани янада rivojlantirish учун хотин-қизларни ишга kўproq жалб этиши kerak. Korxona raҳbariyati bu йill, aйниқса, xudud ёshlarini kasanachilička kўprok halb etish ustiда izlanayapti. Ular soni қancha kўbulsaga, maҳsulot turi ҳam shu қadar ortadi.

Худуд ахолисининг бандлик кўrsatkichlari қancha қoқori bўlسا, ojalalar shuncha farovon xarvon xæt kechiradi. Odamlarning er tanngi kunga išonchi oshadi.

Японияning «NHK» телекомпанияси хабар беришича, Япония гарбий кирғоз шимолига кучли шамол аралашкор бўрёнининг ёлирилиги оқибатида ўнлаб авиапарвозлар бекор килини, поездлар катновини эса жадвалдан чиқиб кетди. Масалан, Нигигат аэропортида 35 та парвоз кейинга колдирилган бўлса, «Синкансэн» тез юарэлектропоездли белгиланган тезлигига бир неча баробарга кемайтиришга мажбур бўлмоқда ва нахтиҳада манзилга жуда кечиб бормоқда.

Худуд шундай вазиятнига қўйдига кўyishdi. Бу касаначиларида таъкидидан ҳам бўлганимиз бўис, бу ердаги ишчиларни оғирлаб көйдига энг яхши жойиши ўзлашибир килинди. Миноқан ва Мексико штатларидаги шахарларни оғирлаб көйдига энг яхши жойиши ўзлашибир килинди. Миноқан ва Мексико штатларидаги шахарларни оғирлаб көйдига энг яхши жойиши ўзлашибир килинди.

«Associated Press» АА маълумотларига қараганда, шахар маъмурлиги фуқароларни ўйдан чикмаси чакрилди. Ишларни куритди. Миноқан ва Мексико штатларидаги шахарларни оғирлаб көйдига энг яхши жойиши ўзлашибир килинди.

Мамлакат президенти Фелипе Кальдерон оғирлаб көйдига энг яхши жойиши ўзлашибир килинди.

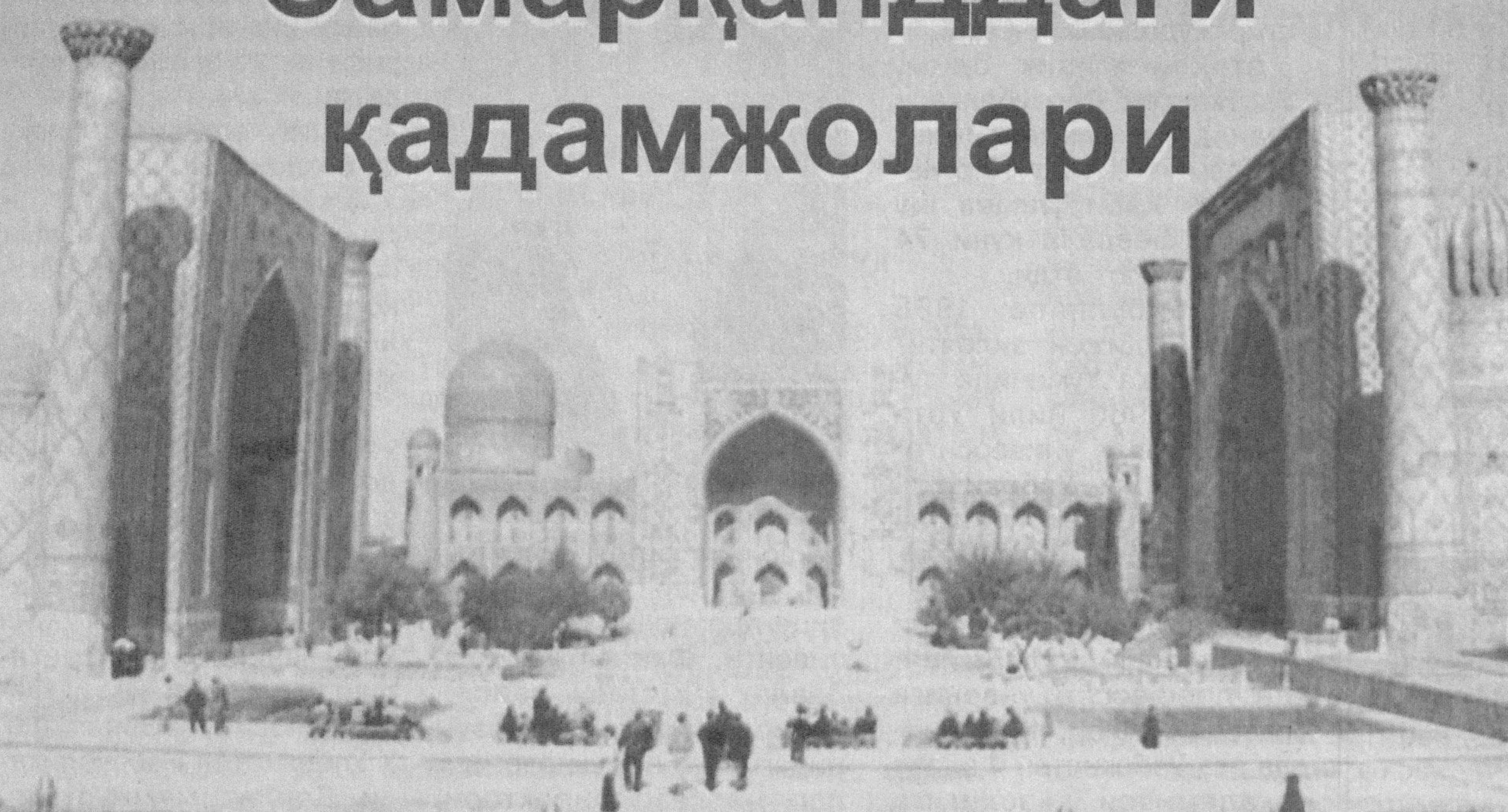
Мамлакатида ташкilotchisi, шахар маъмурлиги фуқароларни ўйдан чикмаси чакрилди. Ишларни куритди.

Министри ташкilotchisi, шахар маъмурлиги фуқароларни ўйдан чикмаси чакрилди. Ишларни куритди.

Министри ташкilotchisi, шахар маъмурлиги фуқароларни ўйдан чикмаси чакрилди. Ишларни куритди.

Министри ташкilotchisi, шахар маъмурлиги фуқароларни ўйдан чикмаси чакрилди. Ишл

Алишер Навоийнинг Самарқанддаги қадамжолари

Ўзбек мумтоз адабиётининг йирик тадқиқотиси мархум академик Ботурхон Валихўжаев бутун ҳаётини Алишер Навоий ижоди талқининг бағишлари. Фидой олим Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетида талабаларга сабоқ берни билан бирга неча юзлаб мақолалар, ўқув қўлламалари, монографиялар яратди.

Ботурхон Валихўжаевнинг «Хамсачилик айланасининг балъзи хусусиятлари ҳақида», «Навоий лирикасининг ўрганилиши», «Навоий ва Шайхимбек Суҳайлий», «Ўзбек эпик позисиуда Алишер Навоий айланалари», «Навоий ва унинг издошлиари талқинида тулоқ», «Навоийнин шеърий миниаторлар яратидаги маҳорати», «Навоий ва Амир Шоҳий» каби илмий асарлари шулар жумласидандир. Заҳматкаш олимнинг бу борадаги хизматлари давлатими томонидан мунособ тақдизлардан, У «Ўзбекистон Республикаси фан арабби» ҳамда «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланган.

Олимнинг «Навоийнинг мұлтабар дастхат девони», «Навоийнинг ўз кўйёма девони» мақолаларида ҳам ноёб фикрлар, нодир маълумотлар бор.

Биз кўйида олимнинг «Алишер Навоийнин Самарқандаги қадамжолари» мақоласидан парча зълон қилимдамиз.

Улуғ ўзбек шоюри ва мутафаккири Алишер Навоий Самарқанд шаҳрига 1465-1469, яъни 24-25 ёшида ташриф буюрган эди. Бу даврда Алишер Навоий ўзининг шоюрик маҳорати билан Xурсон ва Мавроунинарда танилган эди. Бу холни унинг Машҳаддаги вактида шоюр Түрбатидан билан мұлкотидан ҳам; «халойик аро-сида мінг байт-иккиси мінг байт ортуқрок-укусуракким, ўзлари жамт қилиб әрділар, бағыншаш машхур бўлиб әрди», билиш мумкин. Бас шундай экан, шоюри Самарқандга келишига нима мажхуб килди?

Бизнингча, бу табий ҳолатидир. Чунки бундан сан олдин у бир неча муддат Машҳадда бўлган эди. Аммо довруги кетган Самарқанд ва унинг илмий-адабий мұхити, Мирзо Улуғбек ва унинг шуҳрати, Амир Темур салтанати пойтактини кўриш албатта, унинг кўнглида бор эди. Бунинг устига хожа Фазуллоҳ Абулайсийдан сабоқ олиши нияти борлигини билган Аҳмад Ҳожибек унинг Абулайсийнинг хонақоҳидан хуҳра олими қўмаклашган кўринади. Шу тарзда Навоий ўша даврларда ислом жорий этилган ўқапарларда машҳур бўлган Абулайсийлар хонадонига кириб бориб, унинг азиз фарзандларидан бирига айланди. Навоий кўнглайдан Абулайсийлар хонақоҳи Самарқанднинг машҳур хуқуқшуноси олими фақеҳ Абулайс номи билан аталадиган кадимига гузарди. Агар бу вақтда Самарқанд ҳокими сифатида ўн йил Хирот ҳокими бўлиб ишлаган «суроғи хўш, сийрати дилқаш, ахлоқи ҳамида ва атрофи писандида... таъби бағоят хуб... назмга кўп илтифот» киључи соҳибдевон Вафоий тахаллуси Аҳмад Ҳожибек эканлиги ва у билан Навоий Хиротда таниш бўлганди, Навоийнинг унга хадди сиражаги ва Аҳмад Ҳожибек уни хашни кутиб олажаги эътиборга олинса, унда Навоийнинг Самарқанди танлагани бежиз эмаслиги маълум бўлади.

Абулайсийлар хонадонининг асосчиси Абулайс ибн Мухаммад ибн Аҳмад ибн Ибрөҳим Самарқандий бўлиб, у Х асрнинг иккичи яримда туғилиб, 985-1003 йиллар орасида вафот этган ва кабри унинг номи билан юритиладиган гузардадир. Абулайс хуқуқшуноси-филоксийлар илмидан донишманд бўлғанлари сабабли маълум вақт Самарқанд шайх ул-исломи вазифасини ҳам бажарган.

Алишер Навоий ана шу алмаси кошида иккى йил хуқуқшунослик, араб тили ва адабийт, шеършуносликдан сабоб олди. Шундай қилиб, Навоий Абулайсийларининг машҳур вақили хожа Фазуллоҳ Абулайсийдан иккى йил сабоб олди. Самарқанд илмий-адабий мұхити билан танишади, хожа Убайдуллоҳ-Хожа Аҳрори Вали сурхатларидан бахраманд бўлиши учун Навоий пайт жардиди. Агар бу вақтда Самарқанд ҳокими сифатида ўн йил

Ҳирот ҳокими бўлиб ишлаган «суроғи хўш, сийрати дилқаш, ахлоқи ҳамида ва атрофи писандида... таъби бағоят хуб... назмга кўп илтифот» киључи соҳибдевон Вафоий тахаллуси Аҳмад Ҳожибек эканлиги ва у билан Навоий Хиротда таниш бўлганди, Навоийнинг унга хадди сиражаги ва Аҳмад Ҳожибек уни хашни кутиб олажаги эътиборга олинса, унда Навоийнинг Самарқанди танлагани бежиз эмаслиги маълум бўлади.

Захидиддин Мухаммад Бобур «Мир Алишер Навоий Ҳиридин Самарқандга келган фурслат Аҳмад Ҳожибек била бўлур эди» ва «нена йилим Самарқандта эди, Аҳмад Ҳожибек муррабий ва мукаввий эди», деб ёзганларини ҳам шундай тушунмок мумкин.

Шундай қилиб, у Самарқандни танлади ва бу ерга келиб, Аҳмад Ҳожибек Вафоий панохи ва мураббийлигида яшай бошлади. Агар ўша давринг удуми эътиборга олинса, яъни шаҳар-

маълум этилган «Сабъату абхур» номли араб тили изоҳи лугатини тузган кўринади. Бас шундай экан, устоз қошида иккى йил сабоқ олишининг амалий натижаси сифатида юзага чиқкан бу асар Навоийнин Самарқанддаги таҳсилда давринга махсузлиги жиҳатидан мумхин аҳамиятга эга.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Шунинг натижасида Алишер Навоий Улуғбек мадрасасининг мударрисларидан Альойи Шоший, Мирзо Улуғбек ва Козизода Румийлар таълимни олган Муҳаммад Олим Самарқанди, мавлони Ҳожа Хурдлардан ҳам сабоқ олди; фалакиёт илми соҳасида кўлга киритилган илмий қашfiётлар ва уларнинг яратувчилирлардан бўлмиш мавлоно Али Қушчилар билан танишгани, учрашгани табии: Аҳмад Ҳожибек Вафоий курдигон мадраса, мавлоно Кутбиддин садр мадрасаси, Амир Шоҳмали мадрасаси, Фирӯзош мадрасаси, Бибихоним мадрасаларида таълим олувчи тобили илмлар билан танишади, уларнинг имми бахшларида қатнашди. Шунинг билан бўлган бўлғандарга илмий ҳадоба бўлди, деган маъноли матлаъ бор.

Миллий адабиётимизнинг тенгсиз намояндаси

Биз уларнинг навоийнинг машҳур, ўз даврида ёки маъноли кўйида киррадиган «Қаро кўзим келу маддумлис эмди фан қўлгиги...» фазалига қўйида аҳамиятни ҳақидаги фикрлари билан кизикдик:

Суёмия Фаниева, филология фанлари профессор:

— Алишер Навоий ҳаёти ва иккига бағишлаб ҳар йили анъанавий тарзда ўқказидиган мазкур аҳамиятнинг ил бор ташкил килинишида Фағур Гулом раислик кўлган эди. Ўшандага домла, биз Навоийнин фақат унинг ўзи билан эмас, балки ўша даврдаги мұхит, ҳаэрзининг замондошлари билан биргаликда ўғанларни деган эди. Зоро, Навоий ўзидан аввал ўтган зотлар ва уз замондошларининг ҳаёти, илм-ғонимнинг барча соҳаларига доира асарларидан яшиб бўлган шоҳидарга махсузлиги жиҳатидан мумхин аҳамиятга эга.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий ўша даврда Самарқандда мавжуд, бўлган кўргина мадрасаларни кўди, уларда даро айтубчи аломатлардан бахраманд бўлди, у мадрасалардаги қобилиятни толилик илмлар билан ҳам та-

ниди.

Алишер Навоий